

Univerzitet
Sinergija
Bijeljina

Međunarodno javno pravo

Silabus

Predmetni nastavnik: doc. dr Dijana Savić Božić

e-mail: dinabozić@gmail.com

dsavicbozic@sinergija.edu.ba

Cilj predmeta

Cilj predmeta je široka spoznaja pojma, prirode, sadržine i izvora Međunarodnog javnog prava. Takođe, neophodno je sticanje znanja u oblastima specifičnosti odnosa međunarodnog i unutrašnjeg prava, kao i u odnosu na, položaj subjekata međunarodnog prava u međunarodnoj zajednici, uz poseban osvrt na mirno rješavanje sporova. U okviru materije međunarodnog javnog prava obradiće se posebne grane i podgrane, koje su se razvile u oblasti međunarodnog prava uopšte.

Sadržina predmeta

Opšte određenje i pravna priroda međunarodnog javnog prava. Odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava. Pojam subjekata međunarodnog prava; država u međunarodnom javnom pravu, elementi države, priznanje države ili vlade, prava i dužnosti države, sukcesija država. Međunarodne organizacije, pojam međunarodne organizacije, međunarodne vladine i nevladine organizacije. Mirno rješavanje sporova, diplomatski način rješavanja sporova, sudski način rješavanja sporova. Opšta pitanja međunarodne zaštite ljudskih prava, istorijski razvoj, definisanje i klasifikacija ljudskih prava. Posebna pitanja međunarodne zaštite ljudskih prava, mehanizmi unapređivanja i kontrole poštovanja ljudskih prava. Nastanak i razvoj evropskog suda za ljudska prava, nadležnost, postupak. Razvoj međunarodnog krivičnog pravosuđa i međunarodnog krivičnog prava. Odgovornost pojedinaca u međunarodnom pravu: međunarodna krivična djela. Diplomatsko-konzularno pravo-kodifikacija, opšti pojam, karakteristike, savremena diplomatija. Međunarodno humanitarno pravo: lica, ustanove i objekti čiji je status uređen humanitarnim pravom, načini ratovanja, ratna okupacija, izvršavanje pravila. Međunarodno saobraćajno pravo: granice, međunarodno vazdušno pravo, kosmičko pravo, međunarodno rječno pravo, međunarodni drumski i željeznički saobraćaj. Međunarodno pravo mora: razvoj, granice na moru, unutrašnje vode, teritorijalno more, otvoreno more, tjesnaci i morski kanali, epikontinentalni pojas. Međunarodna zaštita životne sredine; opšta načela zaštite životne sredine, uređenje prekograničnog dejstva na životnu sredinu. Međunarodno ugovorno pravo-javnopravni ugovori.

Rezultat predmeta

Rezultat, odnosno sticanje znanja iz oblasti Međunarodnog javnog prava predstavljen je sintetizovanjem spoznaje savladane materije sa prethodnim znanjima iz drugih predmeta, koje je student prethodno apsolvirao. Takođe, jedan od bitnih ishoda je izgradnja sopstvenog mišljenja u vezi sa predmetnom materijom, kao i savladavanje teorijskih dilema u korespondenciji sa praktičnim pristupom. Studenti treba da se upoznaju sa pojmom, sadržinom, pravnom prirodom i primjenom međunarodnog javnog prava, pri čemu je predviđeno savladavanje gradiva iz naučne oblasti međunarodnog prava, kako uopšteno, tako i s obzirom na uže postvaljene oblasti međunarodnog javnog prava. Očekuje se da će studenti steći znanja neophodna za razumjevanje odnosa između država, na jednoj, i država i međunarodnih organizacija, na drugoj strani, kao i položaj pojedinca u međunarodnom pravu, s posebnim osvrtom na oblast ljudskih prava i sloboda, garantovanu propisima međunarodnog prava.

Literatura

Osnovi međunarodnog javnog prava, Vojin Dimitrijević, Obrad Račić, Vladimir Đerić, Tatjana Papić, Vesna Petrović i Saša Obradović, III izdanje, Beogradski centar za ljudska prava, 2012.

Slajdovi sa predavanja.

PDF materijali sa vježbi.

Struktura ocjene

Predispitne obaveze	Poena	Završni ispit Ispit (pismeni/usmeni)	Poena
Redovno i aktivno pohađanje nastave i projektni rad	10		
Kolokvijum I	30		
Kolokvijum II	30		
Završni ispit		30	
Ukupno:	70	30	Укупно: 100

Redovno i aktivno prisustvo nastavi

Prisustvo i aktivnost na nastavi su obavezni i boduju se do 10 poena.

Aktivnosti studenata (rad na času, učešće u diskusijama, domaći zadaci-eseji, projektni radovi i sl.) će biti evidentirane i uračunate prilikom ukupnog bodovanja prisustva.

Kolokvijumi

U formi testa.

Broj bodova na kolokvijumu (maksimum 30 bodova):

Položen kolokvijum: od 17 do 30 bodova.

Nepoložen kolokvijum: od 0 do 16 bodova.

Student ima pravo da izađe na novo polaganje zajedno sa kolokvijumom II i u terminu popravnog kolokvijuma.

Poeni sa kolokvijuma se sabiraju i ulaze u ukupan broj poena ostvarenih u okviru predispitnih obaveza, a važe u toku jedne školske godine.

Završni ispit

Student je obavezan u ispitnom roku da prijavi ispit i izađe na polaganje završnog ispita (treći dio gradiva).

Student koji kroz predispitne obaveze nije položio I i/ili II kolokvijum, u ispitnom roku mora polagati integralno završni deo i preostali dio gradiva.

Projektni radovi

PROJEKTNI (SEMINARSKI) RAD:

PISANA FORMA I USMENA PREZENTACIJA (uz pomoć Power Point prezentacije).

TEME se određuju prema nastavnim jedinicama i prema interesovanju studenta.

SVRHA izrade seminarskog rada:

- student se uči načinu pristupanja relevantnoj literaturi i njenom odabiru;
- student se uči kreativnim naučno - istraživačkim tehnikama;
- student ovladava metodologijom strukturisanja i veštinom javnog prezentovanja stručnog rada;
- vrši misaone i tehničke pripreme za buduće pisanje diplomskog rada.

ANALIZA (NOVINSKOG, STRUČNOG) ČLANKA: cilj ove predispitne aktivnosti je da se kod studenata razvije kultura i navika redovnog praćenja relevantnih dešavanja u društvenom, ekonomskom i političkom životu užeg (nacionalnog) i šireg (regionalnog i međunarodnog) okruženja, kao i sposobnost komparacije i tumačenja predodčenih informacija.

STUDIJA SLUČAJA

Broj poena i ocjena

Broj poena se prevodi na skalu ocjena prema sledećoj šemi:

do 50 poena - ocjena 5, nedovoljan;

51-60 poena - ocjena 6;

61-70 poena - ocjena 7;

71-80 poena - ocjena 8;

81-90 poena - ocjena 9;

91-100 poena - ocjena 10

Student je obavezan da 51 bod ostvari isključivo prilikom provjere znanja (kolokvijumu i završni deo gradiva).

Ostali bodovi stečeni na vannastavnim aktivnostima (prisustvo, projekti rad, i sl.) uračunavaju se nakon što student ispuni ovaj uslov.

I grupa pitanja

1. Pojam i priroda međunarodnog javnog prava
2. Izvori međunarodnog javnog prava
3. Sklapanje i ratifikacija međunarodnog ugovora (pregovaranje, potpisivanje, ratifikacija)
4. Međunarodni običaj
5. Opšta pravna načela koja priznaju prosveteni narodi
6. Odluke međunarodnih organizacija
7. Imperativne norme opšteg međunarodnog prava – *jus cogens*
8. Unošenje normi međunarodnog prava u domaći pravni sistem
9. Subjekti međunarodnog prava
10. Država kao subjekt međunarodnog prava
11. Organi država za održavanje međunarodnih odnosa – diplomatski organi
12. Međunarodne organizacije (razvoj, definicija, struktura)
13. Pravni subjektivitet međunarodnih organizacija
14. Organi Ujedinjenih nacija
15. Teritorija u međunarodnom pravu

I grupa pitanja

1. Međunarodne rijeke
2. More (unutrašnje morske vode, teritorijalno more, spoljni pojas i isključiva privredna zona)
3. Sudski imunitet država
4. Diplomatski privilegije i imuniteti
5. Privilegije i imuniteti međunarodnih organizacija
6. Državljanstvo u međunarodnom pravu
7. Ljudska prava, izvori prava ljudskih prava, osnovna ljudska prava
8. Evropski sud za ljudska prava
9. Međunarodni sudovi
10. Zabrana upotrebe sile u međunarodnom pravu i pravo na samoodbranu
11. Mjere koje Savet bezbjednosti može da preduzme na osnovu Glave VII Povelje UN
12. Odgovornost države za akte protivne međunarodnom pravu
13. Razvoj prava oružanih sukoba i njegovi izvori: ratno ili humanitarno pravo
14. Ograničenja u izboru metoda i sredstava borbe
15. Unutrašnji (nemeđunarodni) oružani sukobi

II grupa pitanja

1. Rezerve uz međunarodne ugovore
2. Okončanje i otkazivanje međunarodnih ugovora
3. Tumačenje međunarodnih ugovora
4. Odnos međunarodnog i unutrašnjeg prava
5. Priznanje država i vlada
6. Kontinuitet i sukcesija država
7. Organi država za održavanje međunarodnih odnosa – konzularni organi
8. Ovlašćenja međunarodnih organizacija
9. Članstvo u Ujedinjenim nacijama
10. Savjet Evrope
11. Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju
12. Međunarodno-pravni subjektivitet pojedinca
13. Pravni režim vazdušnog prostora
14. Otvoreno more
15. Imunitet najviših državnih funkcionera

II grupa pitanja

1. Konzularni privilegije i imuniteti
2. Pravo naroda na samoopredeljenje
3. Zaštita manjina
4. Univerzalni sistem zaštite ljudskih prava (politički organi)
5. Razvoj međunarodnog krivičnog prava i pravosuđa
6. Vrste međunarodnih krivičnih djela
7. Međunarodni sud pravde
8. Nadležnost Međunarodnog suda pravde
9. Sistem kolektivne bezbjednosti
10. Pripisivost protivpravnog akta državi
11. Protivmjere
12. Položaj ratnih zarobljenika
13. Zaštita civila u oružanom sukobu
14. Ratna okupacija
15. Odnosi između država povodom međunarodnog oružanog sukoba: neutralnost, stalna neutralnost

III grupa pitanja

1. Pristupanje međunarodnom ugovoru, stupanje na snagu, registrovanje međunarodnih ugovora
2. Ugovorne klauzule
3. Ništavost međunarodnog ugovora
4. Jednostrani pravni akti subjekata međunarodnog prava
5. Pomoćni izvori međunarodnog prava
6. Kodifikacija međunarodnog prava
7. „Meko“ pravo
8. Organi država za održavanje međunarodnih odnosa - unutrašnji organi
9. Odnosi međunarodnih organizacija s državama članicama i nečlanicama
10. Nedržavni subjekti kao dio međunarodnog pravnog poretka
11. Zatvorena ili poluzatvorena mora, moreuzi i morski kanali
12. Položaj prostorija diplomatske misije i konzularnih prostorija
13. Položaj lica bez zaštite države - izbjeglice, apatridi
14. Postupci pred ugovornim tijelima za zaštitu ljudskih prava
15. Međunarodni krivični sud

III grupa pitanja

1. Ekstradicija i međunarodna pravna pomoć u krivičnim stvarima
2. Diplomatski načini mirnog rješavanja međunarodnih sporova
3. Arbitraža
4. Pojam genocida - Konvencija o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida
5. „Humanitarna intervencija“
6. Okolnosti koje isključuju prekršaj norme
7. Represalije i retorzija
8. Zaštita ranjenika, bolesnika i brodolomnika u oružanom sukobu
9. Matrensova klauzula
10. Zabranjeno oružje
11. Ratno stanje
12. Prestanak neprijateljstva (primirje i kapitulacija)
13. Ratni zločini: teške povrede Ženevskih konvencija
14. „Komandna odgovornost“
15. Slučaj; *Primjena Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida* (BiH protiv SCG)

Predmetni profesor: doc. dr Dijana Savić Božić
e-mail: dinabozić@gmail.com
dsavicbozić@sinergija.edu.ba